

med den ene Haand, hvad man giver med den anden. Det synes imidlertid, som om man idetmindste andetsteds har fundet det hensigtsmæssigt at gaa den Vej. Man vil forhøje Brændevinsbestatningen og indføre en Olskat. Hvad det Første angaar, at forhøje Brændevinsbestatningen, er det jo en Forhøielse, som væsentlig vil ramme Landboerne, hvorimod Olsbestatningen væsentligst vil ramme Bybefolkningen, saaledes som Forholdene ere for Dieblicket. Jeg vil sige, som det tidligere er sagt af ærede Medlemmer, at en Forhøielse af Brændevinsbestatningen, saaledes som den er foreslaaet, jo ikke vil bevirke, at der bruges mindre Brændevin, end der nu bruges. Det vil have til Følge, at man faar lidt flere Benge i Statskassen, men vil man gjøre Noget for at hæmme Misbrugen af Brændevin, maa man gaa meget høiere op. Det skulde jeg ikke være tilbøielig til. Jeg er derimod ikke meget tilbøielig til at gaa ind paa en lille Forhøielse af Brændevinsbestatningen; men saaledes som den er foreslaaet, hvor det dog hovedsagelig kun tilfigtes at beskaffe Brændevin nogenlunde lige fra de forskjellige Brændier, skal jeg ikke modsætte mig den. Hvad Olsbestatningen angaar, er det jo ikke Meningen at beskaffe det Husholdningsøl, som enhver Familie laver til eget Brug. Jeg tror, at et æret Medlem fra Sjælland forstod det saaledes, men saaledes har jeg ikke forstaaet det — men kun det Æl, der tilvirkes i Bryggerierne, og som har en vis Spiritusholdighed. Dette, at beskaffe Ællet, er jo i Grunden kun i god Konsekvens med at beskaffe Brændevinen, thi enten man drikker Alkohol af et Snapseglass eller af et Ælglas, er virkelig det Samme, naar man dog nyder det alligevel. Hvad Tobaksbestatningen angaar, da er den Forhøielse, som her er bragt i Forslag, vistnok en af de heldigste; thi er der Noget, som i Ordets egentligste Forstand er Lykus, saa maa det vel være Tobak, og det er Lykus, der ikke er saa lidt skadelig endda, idet jeg tror, at paa Joll, der bruge den i større Omfang, har den en ikke saa lidt sløvende Indflydelse. Jeg vil derfor anse det for ret heldigt at gaa til en saadan Forhøielse. Men en nødvendig Følge deraf er jo ogsaa den, at enten maa man forbyde den danske Tobaksdyrkning eller beskaffe den, og naar man ikke har fundet det hensigtsmæssigt at beskaffe den, staar det kun tilbage at forbyde den, for at forhindre, at den skal blomstre op ved Hjælp af en forhøiet Toldafgift, hvilket igjen kun vil sige, at man giver Tobaksdyrkerne en saa meget større Præmie for at dyrke en Vare, der i sig selv ikke er

meget værd. De to Ting finder jeg altsaa ganske uadskillige, Forslaget om Tobakskattens Forhøielse og Forbudet mod Tobaksdyrkning. — Det er saaledes min Hovedbetragtning, som jeg begyndte med at sige, at der maa indtræde den Forandring i Forslaget, førend jeg kan give det min Stemme, at det ikke saa udelukkende begunstiger Rjofskaedene paa Landbefolkningens Beføstning, som det gjør i den Skikkelse, hvori det nu foreligger.

J. Sage: Denne Sag er saa vidtløftig debatteret, at det vist næsten er umuligt at finde paa Noget, der ikke allerede er sagt. Imidlertid vil jeg dog ikke undlade at gjøre et Par almindelige Betragtninger gjældende, og jeg følger i saa Henseende jo kun det Exempel, der er givet af en talrig Række Valere forud for mig. Jeg tilstaar, at jeg fik en glædelig Overraskelse ved at se dette Toldlovsforslag, da det blev fremsat, og følge Forhandlingerne i Landstthinget, samt ved at betragte Forholdene, som de udviklede sig i det offentlige Liv, den Maade, hvorpaa Toldloven er bleven modtaget, og de Forandringer, der stilledes. Det fremgaar nemlig deraf, at en virkelig protektionistisk Reaktion synes at være bleven til en Umulighed, og det var ikke aldeles uden Grund, at man kunde frygte for en saadan Reaktion. Exemplet fra Frankrig og fra Nordamerika, som efter de store Krig, de havde ført, fra at være nogenlunde Frihandelslande gik over til at være stærkt protektionistiske, virkede vel ikke paa os, idet man altså let saae, at Grunden til denne Omgang var rent fiskal, om man end ad den Vej kom ind paa et Systemstifte, hvad Industriens Forhold til Toldloven angik. Men da Tydskland med fuld Bevidsthed og med Beviser for, at den protektionistiske Vej skulde være at foretrække for den hidtil fulgte, nemlig saavidt muligt en frihandels Retning, saavidt muligt en fri Omfætning mellem Nationerne af deres gjensidige Produkter, ogsaa delte Bevægelsen, først da kom det Spørgsmaal til at foreligge i forskjellige Lande, om man skulde følge det Exempel med Bevidsthed om, at man derved slog ind paa en rigtigere Vej end hidtil. Her hjemme hævede sig forskellige Røster derfor, og det saae et Dieblit ud, som om mange Industridrivende, støttende sig til Exemplet fra Tydskland, vilde prøve paa at saae os til at gaa videre i protektionistisk Retning, end Toldloven allerede gjorde. Det glæder mig, at enhver Frygt i saa Henseende er tilbageflaaet, og det geraader, forekommer mig, Nationens sunde Sands til Væ, at det er stet saaledes og